

Передплата і ереспаання:
состамт Ufa Donau
Виходять двічі на тиждень:
у середу і суботу.

Дозволений: американським
історичним відомством, Authorized by
Information Control Division.

Гроші передплачені: Bankkonto
№. 01711 Bayerische Hypothek-
und Wechselbank, Filiale Neu-Ulm.
Ціна на місяць з поштовими
втратами 8DM. Часопис сплачується
після одержання грошей.

Українські Вісті

Ціна - Preis 3,- DM

UKRAINISCHE ZEITUNG

Verlags- und Versand-
postamt: U. L. M. (Donau)
Erscheint zweimal wöchentlich:
Mittwoch und Samstag

Lizenz:
Amerikan. Militärregierung, Authorized
by Information Control Division.

Zahlungsort:
Bankkonto №. 01711 Bayerische Hypo-
theken- u. Wechselbank, Fil. Neu-Ulm
Bezugspreis: Durch Postbezug im
Monat RM 8,- ausserl. Zustellgebühr.
Das Abonnement ist im voraus zahlbar.

Субота, 4 жовтня 1947 р. — Число 70 (128) Рік III

Samstag, 4. Oktober 1947 — Nr. 70 (128) Jahrgang 3

Англія зрікається свого мандату

6000 українських повстанців

Новий Ульм. (УВ) 2 жовтня.
Як пише сьогодні Інсбруцьке
радіо, на Чехо-Словацькій тер-
иторії зібрані тепер до
6000 тисяч озброєних україн-
ських повстанців, що готують-
ся саме перейти кордон аме-
риканської окупаційної зони
Шмеччани.

**Баварську прикордонну по-
ліцію підсилено моторизовани-
ми з'єднаннями.**

Загалом повстанці рухають-
ся на захід.

Вишніського „попросили“

НЬЮ-Йорк. (РШТ.). (ББС). 2 жо-
втня. Також учора сесія не по-
стачило обрати (на місце Польщі) третього
непостійного представника до Ради
Безпеки. Ні Україна, ні Індія не мо-
гли здобути потрібних двох третин
голосів. Представниця Індії пані Пандіт
попрошавши слова, пояснила, що з
виходом Австралії країни, розташова-
ної коло берегів Індійського океану, не
будуть репрезентовані в Раді Безпе-
ки. Отож вона рекомендує обрати Ін-
дію. Сов. делегат Вишніський сказав,
що замість Австралії обрано Канаду.
А тому замість Польщі треба обрати
Україну. Вишніський далі першою висту-
пав проти пропозиції пані Неру. Го-
ловні зборів д-р Аранья захлинув його
до порядку, однак Вишніський про-
довжував говорити. Тоді голова сказав,
що він не дозволить йому говорити.
Але замість і після цього Вишніський
не дався замкнути трибуну промов-
и. Питання вибору третього непо-
стійного члена Ради Безпеки так і не
вирішено.

57 членів ООН

НЬЮ-Йорк (ЮП). 1 жовтня. У віс-
торок прийнято до ООН Пакистан і Ємен.
Отже, число членів ООН збільшилося
до 57.

НЬЮ-Йорк. (Зюдвестфун). 2 жо-
втня. Продавця Італії й Фінляндії про-
пробувати їх до ООН відкликано, бо
СССР нахвал на них свое veto. Со-
ветський делегат згоден, лише під умо-
вою, що також Болгарія, Угорщина й
Румунія будуть прийняті до ООН.

Греко-турецький генеральний штаб?

ВАШІНГТОН. (ББС). 1 жовтня.
Сьогодні в офіційних колах Вашингто-
ну сформовано чутки, що швидко має
бути утворено під американським ке-
рівництвом спільний греко-турецький
генеральний штаб.

АТЕНИ. (РШТ.). 2 жовтня. В по-
літичних колах грецької столиці від-
тверджують вістку, що є прагнення ут-
ворити спільний греко-турецький ге-
неральний штаб.

Англія заощаджує

ЛОНДОН (ЮП). 1 жовтня. З пер-
шого жовтня стають в Англії чинними
такі заходи англійського уряду: під-
вищення звичайних тарифів, підви-
щення цін на вугілля, скасування ос-
новних придатків у постачанні палива,
скорочення придатків текстильних ви-
робів, обмеження подорожі за кордон,
підвищення зарплати пошти, щоб не-
решедувати кештрабанди девіант.

Верис в дхлив запрошення

ВАШІНГТОН. (ГА). 30 вересня. Ко-
лоніальний державний секретар США
Верис відкликає запрошення японсь-
кого уряду прийняти до Югославії,
щоб розслідувати ситуацію на її кор-
донах з Грецією. За словами Вериса,
як сирена планувалося ООН і не може бу-
ти розширено приватними особами.
Майбутній респуолітанський кандидат
на президента Г. Стаксон, з свого бо-
ку, теж відкликає запрошення і прова-
дить доповідати до спеціального комі-
тей розслідувати ситуацію на греко-
югославській кордоні.

НЬЮ-Йорк. (Дена-Рейтер). 30
вересня. Після заяви англійського
міністра колоній Кріч-Джонсона в
Палестинському комітеті ООН (з при-
воду того, що англійський уряд по-
годжується зретиць мандату на
Палестину і допомагати у здійснен-
ні всякого плану, сприятливого
для жидів та арабів, оскільки це
можна зробити, не вдаючись до
зброї) додатково повідомлено, що
англійський уряд вирішив вивести
свої військові частини, а також свою
адміністрацію з Палестини, байдуже,
чи буде знайдено розв'язку пале-
стинської проблеми.

З виведенням військ могло б ста-
ти актуальним питання, яким чи-
ном ООН будуть спроможні змусити
арабів і жидів здійснювати пропо-
зицію щодо поділу Палестини і чи
не настане період хаосу і кровопро-
лиття, як в Індії. Можливість, що
США переберуть на себе ролю
Англії, вважають за виключену.

В арабських колах розцінюють
завуу міністра колоній як напрям

НЬЮ-Йорк (ЮП, ББС) 29 ве-
ресня. В центрі роботи комітетів
сесії ООН стояло і далі балканське
питання. Советський делегат Громі-
ко вніс нову резолюцію, в якій
складає на Грецію всю вину за
прикордонні інциденти і вимагає не-
гайного виведення англійських та
американських військ, а також ут-
ворення спеціальної комісії для нагля-
ду за розподілом чужинської допо-
моги Греції. В обох дальших висло-
влюваннях у політичному комітеті
советський делегат знову осуджував
„доктрину Трумена“ і відкидав Мар-
шалові пропозиції щодо Греції.

Албанії і Болгарії не дозволено
брати участі в дебатах з приводу
грецького питання. Не були чле-
вами ООН, вони можуть лише відпо-
відати на запитання і висловлювати-
ся, якщо їх запитуватимуть. Громі-
ко виступив проти такого рішення,
назвавши його образою Албанії

СЕОЛ. (АП) 30 вересня. Російсь-
кий генерал Штиков, провідник ро-
сійської делегації корейської комісії,
запропонував у п'ятницю до поча-
тку наступного року вивести з Ко-
реї американські і російські окупа-
ційні частини.

ТОКІО. (Дена-ІНС). В. Г. Дрей-
пор (молодий), державний секре-
тар армійських справ, висловлюю-
чись з приводу советської пропози-
ції про виведення військ, сказав, що
певно відзначити, що ця пропози-
ція подава безпосередньо після то-
го, як Корейське питання було пе-
редано на розгляд сесії ООН. Аме-
риканське міністерство закордонних
справ зрозуміла річ що пропози-
цію відкидає, бо Советський Союз
організував так звану „світничо-
корейську народню армію“, що скла-
дається приблизно з 200000 воїнів-
Завдяки цій армії, — сказав Дрейпер,
— після виведення окупаційних вій-
ськ Советський Союз матиме змогу
здійснювати непрямої контроль в
Корей

визнання арабської точки погляду,
що поділ Палестини—річ цілком
хлбна. Зате жиди розчаровані стрим-
аним ставленням Англії і її обми-
нанням проблеми жидівської імміграції.

А тим часом араби опрацювали
п'ятипунктний план на період до здій-
снення незалежності Палестини. За
планом передбачено утворення араб-
сько-жидівського тимчасового уря-

ду, що мав би складатися з 5 ара-
бів, одного паського комісара, при-
значуваного Об'єднаними Націями,
та його арабського заступника. Як
заявив д-р Гуссейні, що репрезен-
тує інтереси арабів у Палестин-
ському комітеті ООН, араби скорше
боротимуться до останньої краплі
крови, ніж погодяться на поділ Па-
лестини.

Реорганізація кабінету Етлі

ЛОНДОН. (ЮП) 19 вересня. В
англійському кабінеті сталася знач-
ні зміни. В понеділок учері пре-
м'єр-міністр Етлі оголосив про
призначення дотеперішнього міністра
торгівлі С. Кріпса на пост міні-
стра економіки На його наступника
призначено 31-річного державного
секретаря зовнішньої торгівлі Г. Віл-
сона (він очолював, як відомо, ан-
глійську делегацію торговельних пере-
говорів у Москві. — Прим. Ред.).
Дотеперішній міністр без портфеля

А. Грінвуд склав свої міністерські
повноваження. (Як повідомило
30 вересня англійське радіо ББС,
його функції виконуватиме надалі
Моррісон, що є одночасно заступ-
ником міністра — президента. —
Прим. Ред.). В одній заяві англій-
ського уряду, оголошеній пізно
вечері у понеділок, говориться, що
дальші зміни в складі англійського
кабінету буде переведено „напри-
кінці цього тижня“.

Засідання окремих комітетів ООН

і Болгарії. Громіко обстоював те,
що він назвав „абсолютним правом
обох країн“.

У фінансовому й економічному
комітеті польський делегат Лягге
вніс резолюцію, згідно з якою сесія
ООН мала б осудити Маршалів план
і передати відповідальність за від-
будову європейської економіки вик-
лючно Об'єднаним Націям.

У Комітеті повірництва Південно-
Африканський Союз протестував
проти того, щоб його було трактова-
но як „міжнародного злочинця“ пі-
сля того, як він відмовився віддати
під опіку ООН південно-африканські
підмандатні території.

В НЬЮ-Йорку з великим на-
пруженням очікують, що питання не-
залежності Марокко буде додатко-
во поставлено на порядок денний
сесії ООН. Марокко подає генераль-
ному секретареві ООН прохання доз-

Перші, що потребують допомоги США

водити йому висловитися з приводу
французької колоніальної політики і
тим самим обґрунтувати своє праг-
нення до незалежності.

В палестинському комітеті обго-
ворювано сьогодні рішення англійців
вивести свої війська з Палестини.

НЬЮ-Йорк. (ББС). 30 вересня.
На сесії ООН відбулися сьогодні ви-
бори трьох нових непостійних чле-
нів Ради Безпеки, бо, згідно з ста-
тутом ООН, Польща, Бразилія та
Австралія ще протягом цієї сесії
вийдуть з Ради Безпеки. Тасмиш
голосуванням обрано Канаду й Ар-
гентину (обидві 41 голосом). Тре-
тього члена ще не обрано, бо з
двох кандидатів і Україна, і Індія не
одержала належної кількості голосів
[треба щонайменше 38]: за Україну
подано 33 голоси, за Індію 29.
Друге голосування також не дало
достатньої кількості голосів.

транспоранти з написами: „Амери-
канські воєни, не залишайте Корей
комуністичним імперіалістам“.

Перші, що потребують допомоги США

Інам загрожує наступної зима го-
лод.

На запитання, чи належить Ан-
глія до тих країн, що потребують
негайної підтримки, Трумен відпо-
вів, що теперішнє становище Англії не
має приводу до серйозних побою-
вань.

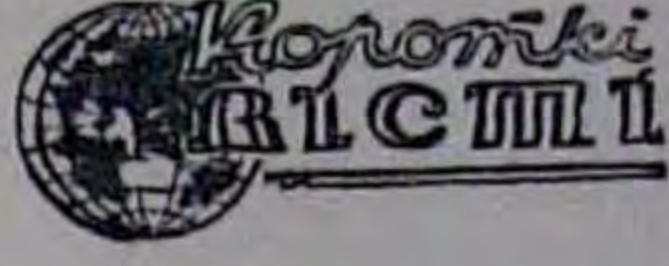
ЛОНДОН. (ББС). 30 вересня.
Президент Трумен закликав Англію,
Бельгію й Голландію до тих євро-
пейських країн, що не потребують
якоїсь незвичайної допомоги.

НАНКІН. (НВДР). 29 вересня.
У відомій на комуністичній пасуді
хитайській урядовій частині розпонули
в Манчжурії протинасту. Вони знову
здобули шлай ряд важливих міст
здобув заміничної війні Танзіай-Мунден,
що ще надавано були захоплені кому-
ністами.

ВАШІНГТОН. (АНД) 30 вересня.
Наприсніці наради з 11 чоло-
виками представниками Конгресу і
членами харчового комітету прези-
дент Трумен вчора повідомив, що
він прохатиме комітет політичних
зовнішніх справ і комітет асигну-
вання при сенаті і палаті депутатів,
щоб вони зібранися якомога швидше
для обговорення негайних засобів
допомоги Західній Європі. Щоб під-
тримати Францію, Австрію й Італію
до 31 березня (тобто до часу, ко-
ли, як сподіваються, стане чинним
Маршалів план. Пр. Ред.) потрібно
щонайменше 580 млн. доларів, про
надання яких може вирішити лише
Конгрес. А тих коштів, що є тепер,
вистарчить лише до грудня ц. р.
Не залив Трумен, згадавши кра-

* АТЕНИ (АП). З того часу, як
Софуліс став на чолі грецького уряду,
визнило 9000 грецьких політичних
і війни із загальною числом 16.000, що
висдані на острови в Егейському морі.

* АТЕНИ (АП). З того часу, як
Софуліс став на чолі грецького уряду,
визнило 9000 грецьких політичних
і війни із загальною числом 16.000, що
висдані на острови в Егейському морі.

* БЕОГРАД. (ББС). 1 жовтня. У
веський час ми повинні бути готові до
війни, — заявив учора Тито. Але це не
значить, що завтра війна. Давайте
працювати так, — сказав він, ніби янр
усталено на 500 років, однак готуй-
мось до війни, ніби вона мала б поча-
тись завтра.

* ОТТАВА. (ББС). 1 жовтня. Як
оголосив сьогодні канадський уряд,
між СССР і Канадою укладено нову
угоду, на підставі якої Канада пого-
джується продовжити для Советського
Союзу виплату грошей за канадські
капіталовкладу і петсамські нікельні
копальні в Фінляндії. СССР має спла-
тити канадським власникам 20 млн.
доларів, з яких половину сплачено.
Петсамські нікельні копальні — другі у
світі.

* АТЕНИ. (ББС). 1 жовтня. Мі-
ністр-президент Софуліс сьогодні за-
заявив, що він прохав грецького
міністра закордонних справ Тсалла-
рису повідомити на сесії ООН всі дру-
жньо поставлені до Греції країни, то
він ладен допустити представників
нейтральних країн до нагляду за пе-
редданим амністії в Греції Зохрана
Софуліс побажав, щоб наставла своїх
представників Швайцарія.

ЛОНДОН. (ББС). 30 вересня. Як
повідомлено, до берегів Палестини на-
ближається для кораблів з новими не-
легальними жидівськими емігрантами.
Англійські морські і повітряні патрулі
шукають цих кораблів. Два інших су-
дна під панамським прапором пливуть
до Чорного моря. Кожен з них може
взяти до 8 тисяч осіб.

* ВАШІНГТОН. (РШТ.). 1 жовтня.
Вдова покойного президента США пані
Рузвельт запросила голову совет-
ської делегації на сесії ООН А. Вишні-
ського взяти наступної неділі участь у
радіодискусії на тему: „Вільний обмін
думок“. Запрошено також російсь-
кого представника Сімича.

* ВАШІНГТОН. (ББС). 1 жовтня.
Згідно з останніми даними, торгівля
між США і Советським Союзом дуже
скорочується, так що товарообмін
становить тепер 91 млн. доларів, тобто
на 60% менше, ніж за перше півріччя
минулого року. Це скорочення ста-
лося, головним, наслідком припинення
постав лед-лізу (американської пози-
ки) і достава УНРРА.

* ЛОНДОН. (ББС). 30 вересня.
Наступної п'ятниці відхрижуватимеся в
Лондоні конференція заступників міні-
стрів закордонних справ чотирьох
великих держав з приводу майбутнього
колоніальних італійських колоній. Учора
ввечері советський посол в Ан-
глії Зарубін наголошав згоду СССР
взяти участь в нарадах.

* НАНКІН. (НВДР). 29 вересня.
У відомій на комуністичній пасуді
хитайській урядовій частині розпонули
в Манчжурії протинасту. Вони знову
здобули шлай ряд важливих міст
здобув заміничної війні Танзіай-Мунден,
що ще надавано були захоплені кому-
ністами.

* БЕРЛІН. (ГА). 1 жовтня. Як по-
відомляє американська військова ад-
міністрація, протягом останніх двох
тижнів анвалено — в рамках німецьких
відшкодувань — понад 4000 тонн різно-
го виробничого устаткування до 3
європейських країн: СССР, Польщі,
Бельгії, Голландії, Чехо-Словацької,
Франції, Югославії та Греції. Крім то-
го, заведено ще 7 підземних заводів,
у тому числі відомий завод літаків
„Мессерніт“ в Аугсбурзі.

* ПРАГА. (Радіо-Верата). 1 жовтня.
Чехо-словацький парламент сьогодні
сьогодні ухвалив договори з 5-ма ко-
лоніальними державами Шмеччани

З-поза залізної заслони, передаючи безліч застав советських, польських і чехословацьких частини поїшли та військ державної безпеки, оминаючи зручним маневром більші армійські частини ворогів, пробиваються до нас — американської зони Німеччини — перші відділи Української Повстанської Армії. Вже переїхали кордон 36 воїнів УПА біля Пассава, є відомості про перехід невеличких груп також в інших місцях. Отже те, в що одні беззастеречно вірили, а другі сумнівалися — дається вні ствердити цілком: від часу, як між нами, емігранцією, і Батьківщиною заліз мур советських кордонів, збройний спротив українського народу аж донині не припинявся. Цією життя Повстанська Армія боронила ідею незалежної України перед навалюю східного окупанта так само, як перед тим, ще в часі війни, вона боронила її супроти обох тоталітарних насильників.

Ідея УПА як всенародньої армії українського руху спротиву виросла на ґрунті діяльності перших повстанських загонів на Поліссі і Волині, що під командою Боронця-Будьби діяли, з початком німецько-советської війни, проти обох — брудного і червоного — поневолювачів України.

Ідея ширшої повстанської акції, оформленої як діяльність третьої воюючої сторони — УПА — прийшла як вираз твердої надії, що в гігантській зударі обидва вороги — Гітлер і Совєти — взаємно себе знищать або привалять знесилити до такої міри, що фактичного переможця не буде, а формальний переможець не матиме фізичної сили опанувати ситуацію і скористати плоди перемоги. І тоді саме до голосу прийде той третій — ніким поневолюваний, але не змишений український народ із своєю збройною силою — повстанськими загонами, об'єднаними в УПА.

Цим буда подиктована і тактика УПА: не давати себе передчасно втягнути в більші сутички, обмежуючись, головним чином, на добування зброї і харчів, якомога довше втримувати в тіні, поки обидва наважисні зайняті до вуха рішальною взаємною боротьбою.

Такий розрахунок, взагалі кажучи, не був позбавлений логічних підстав. Та склалося трохи інакше: вже в 1942 році німці почали насильно вербувати на роботу до Німеччини, довели неслухняних, накладали непосильні контингенти збіжжя, м'яса, молока і за непослух карали цілі села. До лісу потягнулися втікачі, охоплені жагою помсти за свою і народну кривду. Боротьба розвивалася краще, приваблюючи з боку жорстокого окупанта брутальних форм нещадного терору, коли за одного вбитого німецького жандарма чи урядовця палено дощенту села і розстрілювано сотні тисяч ні в чому неповинних мешканців. В обличчі брутальної жорстокості ворога гола було терпіти без відкритих ударів з свого боку, без відсічі, хоч слушний час здавненого звеслення окупанта ще не настав.

Після поразки німців під Сталінградом нім.-совєт. фронт безупинно ковтався на захід і наприкінці 1943 р. УПА стала перед новою проблемою: зі зброю пасував другий, але теж добре знайомий окупант, насувався як фактичний переможець, що загон завдав йому важкі поневратні удари і значно зміцнив, завдяки шкврий допомозі зброєю і харчами з боку діяльців. Це було те, що перекреслювало пераїсні передбачення і розрахунки проводу Української Повстанської Армії. Якийсь час українські повстанці могли ще використати терен Галичини, окремі тринуючі райони Карпат; тут швидко твердо ґрунту під собою

уже не чули, а совєтська регулярна армія ще не прийшла. Був це початок 1944 року. І тоді, власне, Організація українських націоналістів заклала молодь Галичини і Закарпаття масово стати в лави УПА. І саме про цей заклик ОУН і діяльність УПА другого періоду частина української преси на еміграції і висловлювала полеколі сумнівів — чи доцільна повстанська акція в умовах безоглядного енкаведистського терору і жорстоких „прочишувальних“ операцій, що їх жертвами ставала українська людина в цілих села і районів. Бо коли ще в 1941 і навіть в 1942 році можна було сподіватись взаємозвешлення ворогів, то тепер, 1944 року, вже було ясно, що ці надії завели.

Тим часом людська кров — це крайня, найвища ціна будь-яких національно-політичних кроків і починань. Тому не лише допустимо, а є киче вказанням і зобов'язує чим для українських політичних діячів шоразу добре розмірковувати і зв'язати, коли можна і треба нашу патріотичну молодь (та й не тільки молодь) закликати до сповнення найвищою її обов'язку — вмерти за Батьківщину. Адже саме так підходять інші до оцінки варшавського повстання в серпні — вересні 1944 року наші сусіди-поляки. І тому не мають рації ті голосні патріоти, що вже в одній такій поставі питання ладні вбачати леде не національну зраду. Ніхто не має права так легко і швидко наліплювати другому налічку зрадника за те лише, що цей другий по-своєму, отже якимсь інакше задивляється на те чи на те засадичне питання національної політики. Це, власне, і було б тим вузькоглядством і нетерпимістю, які так багато зашкодили і шкодять досі в нашому житті. Бож той сумнів і застереження, що про них сказано вище, частина української еміграційної преси висловлювала саме з огляду на ті звинщення і людські жертви, що їх веманучо тягне за собою збройна повстанська боротьба в підсовєтських умовах. Народ же наш і без цього забагато втратив людности протягом останніх десятиліть.

І коли навіть дехто висловлював сумнівів — чи взагалі існує така повстанська акція в ширшому обсязі, чи УПА й тепер являє собою поважний чинник нашої національно-визвольної боротьби, то й тут нема підстав винувати таких людей в недостатці патріотизму. Чи ж є і чи був коли сумнівів — злочинством, тобто свідомою дією на шкоду суспільству? Ще одне: дуже багато з того, що писала частина еміграційної преси про УПА, мало своїм джерелом преси і радіо країн центрально-східної Європи: Польщі, Чехо-Словаччини, совєтської зони Австрії, — тобто країн, контролюваних Совєтами. „Українські Вісті“ не вважали такі джерела за надійні.

Але в одному ми завжди мали рацію: УПА не була і не є витвір якоїсь одної політичної групи чи партії, ні з погляду генези і дальшого розвитку, ні з погляду партійної привласненості чи симпатії воїнів. Започаткували УПА „бульбівці“, маючи себе за воїнів демократичної Української Народної Республіки, яку вони ідейно протиставляли невідомий гітлерівській і совєтській диктатурам. Повинувалися їм ряди визнаваними ОУН — так Мельника, як і Бандери. Нарешті, туди йшли люди без окреслених бляжче партійних симпатій, яким протє тероризм став режим як нацистського, так і комуністичного поневолення України. Натомість добробут і воля Українського народу були для них дорожчі за власне життя.

І в світі них незаперечних тверджень цілком хибними виглядають намагання, що їх започатковано

Це питання цікавить багатьох наших сусідів, які збираються їхати до Аргентини й Парагваю, щоб напередті улаштувати свою долю. На жаль, події розвиваються в Парагваї такого порядку, що хоч офіційно війна припинилась, але можливість нової не зліквідована цілком.

Майже шіроку тривала війна на парагвайських степах, яка припала цій нещасній країні, знайшла в історії Південної Америки своїми війнами. Якщо дехто схильний поєснювати це лише гарячковістю і вогнищим азартом парагвайців, ми вважаємо, що є інші причини цієї „перманентної революції“ на парагвайських землях, а саме, економічні злидні, господарська відсталість і безперспективність цієї континентальної країни, відсутність притягуючого магнету для багатьох підприємців сусідніх держав. Парагвай через те бідний, що місцеве населення (беремо в масі, а не одиниць) не спроможне конякою, сокором, лопатою, дерев'яним плугом перетворити ці урожайні східні і південно-східні райони Парагваю (за відсутністю шляхів і транспортних засобів) у центри експорту своєї продукції до інших країн. Ні Аргентина, ні Уругвай і Бразилія не зацікавлені в її продукції, а про інших нічого і говорити.

Ми не збираємося обороняти ці партію Колорадо на чолі з теперішнім президентом генералом Морініґо, ні партію фебреристів з полковником Франко, яка підняла революцію в Парагваї проти диктаторського режиму Морініґо, але, виходячи з геополітичних і, головне, господарських міркувань, можемо з певністю сказати, що це не остання революція у цій країні. Народ прагне вийти на широкий шлях, він б'ється власними силами, йому здається, що кожний новий диктатор принесе йому країні перспективу, знайде вихід з глухого кута, але після кожної чергової війни він, розчарований в своїх сподіваннях, знову береться за господарство, щоб через деякий час ще й ще раз шукати нового революційного виходу з важкого становища. Це зачароване коло Парагваю є його основним нещастям, якого ні один парагвайський диктатор досі не зумів прорвати.

Громадянська війна в Парагваї в цьому році була багата на різні події, проводилась для урядових армій з різним успіхом, але в цьому й можна характеризувати як хаотичну партизанку без значної армії людей як з одного, так із другого боку, до речі, озброєних досить погано, без великих стратегічних плянів. З цілої борні американська і аргентинська преса не знайшли жадного героїчного моменту, який слід було б виділити й показати як приклад іншим народам. Нам довелось читати листи наших земляків у Парагваї, які

людьми, які сьогодні вже, може, й самі визнають свою помилку, — намагання киче прив'язати УПА до себе чи себе до УПА. Немає сьогодні в еміграції якоїсь партії чи групи, яку можна було б вважати справді за єдино слушного виразника політичної думки і прагнень всього українського народу, навіть його еміграційної частини. Всі вони — одна більшою, друга меншою мірою є виразниками і представниками еміграційної людности, а тим самим і людности нашої Батьківщини. Тож намагання стягти УПА з всенародняльних позицій на позиції партійно-групові — є річ хибна. Політичну волю і незалежність України не здобуде сама та чи та партія, а лише повстання у слушний хвилини український народ!

Б. СИВЕНКО.

твердили, що там, мовляв, нічого нема, що „десь хтось стріляє, але ми сидимо на аргентинському кордоні і чекаємо кращої погоди на півночі“. Насправді кров лилася, є 5—6 тисяч убитих і пораниених, були втікачі, є люди, що втратили весь свій доробок.

Останній акорд у цій внутрішній громадянській війні такій: урядові війська зайняли Консепсьон — місто, де скупчувались всі революційні сили фебреристів. Останні подались на південь, до Асунсьйону, столиці Парагваю, і загрозували його називі захопити, бо в місті залишилась незначна залога для його оборони. Морініґо подався з урядом на південь. Коли зчинився галас в Асунсьйоні, північна армія, розбивши ворожі сили, почала наступ з півночі, а Морініґо на чолі південної групи армії — з півдня і через деякий час, з'єднавшись з північними, вщент розбили всю революційну армію, відбивши в неї єдиних два пароплави та забравши її радіостанцію, з якої вона довгий час на весь світ подавала вістки про свої „перемоги“.

Такі в загальних рисах воєнні події, які зовсім не подібні до мажоритів європейських. Більше війни: багато міст і селищ зруйновано, на кордоні Аргентини ще досі перебуває 30.000 втікачів; 5-6 тис. вбито і поранено.

Американська преса пише, що закінчення війни не розв'язало полі-

тичних і господарських проблем. Перемога Морініґо не принесла внутрішнього замирення. Кризаві переслідування прихильників революції та їхніх родичів та інші диктаторські заходи не зміцнили позицій партії консерваторів — Колорадо. Вони п'є мінувати, і оскільки повстанці розбиті, а не добиті, слід сподіватись, що загроза нової революції цілком реальна. Що не так, найкраще доводять те, що Морініґо шукає способів втихомирення народу і на 15-те лютого 1948 року оголосив нові вибори до парламенту і президента на демократичних засадах, сподіваючись здобути собі прихильність ворожих до нього елементів.

Ситуація в Парагваї залишається непевною, оскільки до виборів і після них можливі нові революційні наступи політичних противників. Господарський стан, який до цього часу був досить напружений, тепер став критичний. А це, безперечно, утворює сприятливу базу для всяких політичних інтриг і втручання сторонніх сил у внутрішні справи.

До речі, вістки про сильні комуністичні загопи в повстанській армії не підтверджуються.

Здається, після сказаного нами не можемо взяти на себе відповідальности радити будь-кому насліді переселитися до Парагваю. Обставини говорять самі за себе, що особисто хоче ризикувати, хай іде, але другому не радить. В. ВАС.

Меморандум східно-європейських політиків

Лейк Саксес (Юг). 29 вересня. Колишні провідники опозиційних селянських партій п'яти східно-європейських держав, що перебувають тепер на вигнанні, в одному меморандумі до Об'єднаних Націй вимагають суворих заходів проти прокомуністичних урядів своїх країн. Їх вимоги охоплюють такі пункти:

запровадження повірницьких урядів ОН у Польщі, Югославії, Угорщині, Болгарії і Румунії, створення міжнародної комісії для нагляду за східно-європейськими відносинами: захист життя і власности громадян, переслідуваних комуністами.

Далі в меморандумі говориться, що наслідком „агресивної совєтської орієнтації“, ці східно-європейські держави стають загрозою для миру. Меморандум підписали, між іншим колишній угорський міністер-президент, Надь, Г. Дімітров — провідник болгарської і В. Мачек — провідник хорватської селянської партії

„Новий Кравченко“

В Парижі циркулюють сенсаційні розмови про втечу якогось високого старшини з-під Совєтів. Цей старшина перебуває тепер у Франції. Його ім'я, як кажуть, Джапарідає, а часомне Франс-Діманш твердить, що він є головою генерального штабу совєтських військових сил у совєтській окупаційній зоні Німеччини.

Женеївсь Табуї пише в „Франс о Комба“, що цей втікач — це „новий Кравченко“, який може грати важну роллю в найближчих місяцях. Він наперед утік до малого містечка в Австрії, а тепер перебрався до Парижу і приміщений в малім готелі на передмісті, про що знає лише голова спеціальної розвідної служби Марсель Відаль. Доки його доля не буде вирішена, його тримають під дбайливим доглядом. (За „Свободою“ ч. 203)

Заклик Трумена до американців

ВАШІНґТОН. (РІПТ). 2 жовтня. Президент Трумен звернувся в середу до американського народу з закликом менше споживати хліба, щоб таким чином зберегти 100 мільйонів збіжжя для допомогової акції європейським країнам. Виступаючи на першому засіданні новоствореного „Харчового комітету“, Трумен вимагав далі зменшити витрати збіжжя на годівлю худоби і знизити ціни на збіжжя.

Наслідком політичної війни на дві держави, Індусія і Сиккі, що знають у Пакистані, повертаються до Індії, а мусульманська Індія повертається до Пакистану. На фототег Група з 100 індусів і сикків, що втекла з Пакистану амеріканським кораблем „Dwarka“, прибула до Бомбея.

Культурний голод в Європі

Ще ніколи в світі не спостерігалося такого палкого бажання вчитися і підвищувати свої знання, як саме тепер у різних країнах Європи. В Англії, Франції, Бельгії, Еспанії, Італії, в Австрії, Німеччині і т. д. тисячами молоді подає заяву до університетів, інші до вищих шкіл, щоб набути нові знання, фахи, які потрібні для дальшого життя. Але показується, що умови, способи набуття цих знань зовсім інші, ніж були перед війною, не ті стали школи, не ті стали професори, зовсім відмінні умови життя.

В Англії, напр., відбувається тепер справжня революція у вищих школах, яка для цієї країни звичайно була перед війною, не ті стали школи, не ті стали професори, зовсім відмінні умови життя. У зв'язку з господарською кризою тут гостро стоїть питання про напрямки у навчання. На перше місце висувається практичні технічні науки, а теоретичні навчання, особливо загальні наукові предмети, відходять на задній план, а то просто виключають з учбових планів. Життя вимагає практичних знань, і школа повинна їх давати. Подружте, англійські колеги цієї думки, що для відбудови престижу й потуги британської імперії потрібно взяти більше вишкolenих людей, тобто англійські університети ламають тепер собі голову, як прийняти 55 тис. студентів, як їх навчати, як охопити всіх повернутих з армії, Оксфордський і Кембридзький університети, відомі в усьому світі своїм загальним досконалим науковим навчаннями, опинилися тепер перед тими ж завданнями.

Окремо стоїть питання — фінансові труднощі. Професори бояться, що, одержуючи від держави допомогу, вони втрачатимуть свою академічну свободу, свою незалежність, що вони її відважилися боронити, а тим часом уряд владє стипендії більшому студентству, яке прагне насамперед технічних знань.

Всі ті проблеми готування нових кадрів фахівців у процесі дискусій — свіже повітря проливає до старих університетських залів.

Навчання в СРСР. Захоплення технічними науками помітно минуло, студентство захоплюється гуманітарними науками — історією, філософією, правом, педагогікою. У 800 університетах СРСР навчається тепер 632 тис. студентів, на 100.000 більше, ніж торік. У вересні закінчило студії 194.000 студентів — тобто досягнуто рекордів. Інша справа — якість навчання, кваліфікація, але сама цифра величезна — майже в чотири рази більше, ніж

все студентство Англії. Звичайно, як і раніше, технічні школи й знання в СРСР на першому місці, але потяг до теоретичних, гуманітарних знань куди більше, ніж перед війною.

У Франції також відбуваються цікаві явища. Молодь віком 25 років життя і старша, якій восени подіє перервали навчання, тепер йде масами до університетів та інститутів. Так само як і в Англії, великий потяг до технічних знань, права, медицини; літературою, мовою, мистецтвом — мало цікавляться. Із 100.000 студентів, прийнятих п. р., 78.000 студіює на технічних факультетах. Тисячі студентів, за браком засобів до життя й помешкань, примушені покинути навчання і шукати інших шляхів для свого вишколу.

В Еспанії майже все залишилось по-старому: — студентство вивчає більше гуманітарні науки, право, мови, до технічних знань особливо потягу не видно. Франко запровадив суворий режим, студенти зобов'язані жити в інтернатах, навчання релігійне обов'язкове, усі мусять займатися фізичною культурою. Порівнюючи з 1934 роком, тобто з дореволюційним часом, кількість студентства збільшилася на 25%. Ректорів призначає уряд, але вони заявляють, що користуються більшою свободою, ніж за монархічних часів.

В Італії стало краще, ніж за фашистських часів. Програма навчання не змінилася, напрямки її більше гуманітарний. Студенти вибирають свої ради, які мають вплив на працю в університеті. Держава дає їм грошову допомогу. Наплив до шкіл збільшився. Римський університет, який 10 років тому мав 14.663 студентів, тепер має 36.690. Бракує помешкань, лабораторій, підручників, професорів.

Особливо важкий стан вищих шкіл у Німеччині, де бракує професорів, помешкань, підручників, грошей і т. д. Шведські професори скаргиються на потяг студентів-чоловіків тільки до технічних факультетів, а жінок — до гуманітарних.

Цікаве явище — за винятком СРСР — студентство в інших країнах далеко стоїть від політики, політичних сварок, залишаючи це старшим, натомість жваво цікавляться спеціальними науками, лабораторіями, дослідами.

Студентство живе надгодов, матеріальні умови, особливо житлові — вкрай, майже усі держави почали збільшувати кількість стипендій. Але, проте, студентство горніється до шкіл.
В. КРИВ.

Невільнича праця в Совегах

На книжковому ринку (в Америці — в книжковій крамниці) появилася нова книжка Девіда Дж. Даліна і Бориса А. Ніколасівського, під загальною назвою „Невільнича праця в Совегах“. Книжка вийшла з „Едлі Юніверсіті Пресс“, обіймає 331 стор. і містить велику кількість свідчень і фактів, які втекли з невольничих таборів у Совегах. Матеріал тої книжки є потрясаючий і пригадує на занепад цивілізації, який переживав теперішнє людство на просторах від Камчатки до Істрії. У книжці згадується про категорії невольничих робіт, виконуваних: 1. професійними кримінальниками; 2. битоюками, цето бившими буровими робітниками й урядовцями; 3. політичними проступниками, а саме поляками, балтійцями, українцями, китайцями, жидами і взагалі людьми, яких підозрюється, що вони вороже наставляли до уряду. Мало робітників може витримати десять літ каторжних робіт, на яких їх звичайно засуджують. Найгірші відносини на-

нують у побудові електровлі „Даль вострой“ на річці Колімі у Східному Сибіру.

(„Америка“ ч. 68, 29. 9. 47.)

Партизанський рух проти Тіто

АТЕНИ. (АП). Згідно з недавніми повідомленнями з греко-югославського кордону, в районі югославської частини річки Вардар дійшло до боїв між антигітловими партизанами і югославськими урядовими військами. Як подає агентція Дева-Ройтер, мова йде про три різні партизанські організації — „христосовців“, „чегинців“ і „Македонську революційну організацію“, що нараховують разом у своїх лавах понад 30.000 осіб. Як виходить із додаткових повідомлень агентції АП, на національних зборах у квітні н. р. в Београді маршал Тіто заявив, що протитом попередніх восьми місяців у прикордонних гірських місцевостях забито понад 3.000 чегинців.

Спростовання

Ласкаво прохасмо вмістити у Вашому часописі наступне спростовання.

На терені американської зони розповсюджувались друковані листки, в якому сповіщались про заміри створити „Централі всеукраїнського об'єднання воєнів“, а в деяких таборах вивішені були плякати, що інформують громадянство про цю акцію як про доконаний факт.

У листку і плякати серед ініціаторів акції подані і наші прізвища.

Цим подаємо до широкого відома громадянства та бувших воєнів, що ми ніякого відношення до цієї акції не маємо, а наші прізвища потрапили туди без нашого відома.

О. Вишнівський, К. Смовський, М. Стечишин, М. Рибчук, Л. Валійський.
2. 10. 47.

Англійський фельдмаршал Монтегю користувався цим танком, поцуплений від Єгипту й аж до кінця війни. Відтепер танк переміщено в Австрію до Англії, де його показуватимуть як пам'ятку про недавню війну.
(Дева-НІТ-Біла)

До делегатів II. З'їзду ЦПУЕ

Дня 23. вересня п. р., на подвір'ї головної в'язниці в Софії повне на шибенні провіник болгарської опозиції Нікола Петков. 4 сівобвинувачених якоє дивно, монотонно зізнавали перед судовим трибуналом, зложення з 3-ох суддів-комуністів, що Петков хотів насильно скинути теперішній уряд: вони дістали до смертну тюмру, а Петков вирок смерті на шибенні. Цілий культурний світ здригнувся. В Болгарії нема суду, а тільки якась адміністраційна інституція, що виконує сіпо накази теперішнього уряду. Цей сам Дімітров, якого судили в 3-ому Райху в Берліні, в процесі за підпа Райхстагу, якого помилували гітлерівці, тепер, як міністер-президент, не помилував Петкова.

За кільканадцять днів відбується другий З'їзд ЦПУЕ. Головним завданням його — ухвалення Статуту. Він вже готовий і має заголовок Статут Представництва Української Еміграції Українського Допомогого Комітету в Німеччині. В розділі VI „громадські суди“ — читаємо: Громадські суди розглядають так справи між поодинокими фізичними або правними особами, як і різними установами громадського характеру без будь-яких винятків і без огляду на ієрархічний ступінь їх, крім справ відносно рішень Головної Ради ЦПУЕ. (Підкреслення моє).

Не вірю очам. Живемо в американській зоні. беру конституцію США. Правда, вона ще з 17 вересня 1787 р., а ми живемо 1947 р., але вона обов'язує досі. Читаю Арт. III, Секція 1: судова власть належить до Найвищого Суду і нижчих судів. Секція 2: судова власть З'єднаних Держав розитиється на всі справи зарівно під формальним оглядом, як і матеріальним. А в Арт. I Секція 3: Коли судять Президента З'єднаних Держав, Предсідником є Предсідник Найвищого Суду. В 150-річчя „Карти Прав“ в дні 15. 12. 1941 говорив президент Рузвельт і сказав між іншим: Гітлер не міг зрозуміти нашої системи полодіння. Уряд не є для нього слугою і заридям люду, але абсолютним диктатором і паном кожного громадянина. І врешті „Декларація Незалежності З'єднаних Держав“ з 4. липня 1776 р., де сказано м. ім: Коли уряд стає на перешкоді тим цілям, люд має право зміняти його або усунути і установити новий на основах, що на його думку вестимуть до безпеки та щастя народу.

Але ми живемо також покищо на німецькій території. По погромі Гітлера Німеччина кинулася до організації нового життя у всіх ділянках свого національного життя. І тут в Баварії тодішній міністер справедливості др. Гегвер в своїй програмовій декларації в листопаді 1945 р. в справі зниченого нацестама правосуддя в 3-ому Райху, де планував кату, а право і судія були тільки знаряддям партії, — вразно сказав: на судія нала-

ються тільки сильні, внутрішньо незалежні люди. Судія не є знаряддям якоїсь партії, стану, раси чи класи, пересудів, насилля чи помсти. Він має служити тільки справедливості і узгляянти постулати людськості та соціального поступу.

Так має стара і нова Америка. Так думас нова демократична Німеччина. А проєкт нового Статуту ЦПУЕ хоче зробити з нього якоєсь недоторкаєме табу.

Чим є і що має робити ЦПУЕ? Проєкт нового Статуту каже:

- а) нести всебічну опіку і допомогу українській еміграції в Німеччині;
 - б) зберігати надбання національної культури та забезпечувати основи дальшого її розвитку;
 - в) включати продуктивні сили української еміграції в господарське і соціальне життя західних демократій та
 - г) плекати її фізичне і моральне здоров'я і правопорядок — в рамках демократичної самоуправи, під назвою: Представництво Української Еміграції—Український Допомоговий Комітет у Німеччині.
- Цілком ясно, ніякого більшого права ЦПУЕ не має. Наша еміграція гарячково шукає за авторитетом. Не є для неї ніяким авторитетом ні УНР, ні УГВР, ні КУК. Всі вони не вдоволяють її. Всі попередні еміграції, від французької почавши, мали своїх вождів. Ірландська мала свого О'Коннела, якого знала кожна ірландська дитина і кожний англійський поліціянт. Стара польська еміграція мала свій месіанізм.

Теперішня — свій уряд у Лондоні. Російська мала своїх Корнілових, Мілюкових, Денікіних, Керенських, чеська в часі I світової війни мала великого Масарика. Ми не маємо, шукаємо. І не зрозуміли, але шукаючи, не творимо безкритично ідолів. ЦПУЕ є тільки філантропічним, суспільно-культурним інструментом — і більше нічого. В ніякому разі не може воно бути доменою одної якоїсь партії, групи чи узурпаторського якогось невідомого уряду. І тому делегати на II З'їзд ЦПУЕ не можуть бути тільки марионетками, що сіпо голосують на команду, але мусять глибоко і соцісно передумати і передовсім зчеркнути в VI розділі проєкту слова —: „крім справ відносно рішень Головної Ради ЦПУЕ“. Від листопада 1945 р., від Ашафенбургу творився цей Статут. Довго творився. Хай же буде добрий і не привносить нам сорому серед чужинців. 19 квітня 1946 р. Національний Збори в Паризі ухвалили „Статут Людських Прав“. Він складається із 127 артикулів. Наведу з нього 2 артикули:

Арт. 2: Джерелом всієї суверенності є народ. Ніка корпорація, ніякий індивідум не може послуговуватися авторитетом, який виразно не походить з народу.
Арт. 21: Коли влада криздить гарантовані законом вольності і права, то спритно у всіх своїх формах є найсвятіше право із всіх прав і обов'язків.
Делегати, скресліть ті слова розділу VI проєкту Статуту!

Тев ГАНКЕВИЧ.

Для вискринінгованих

ЦПУЕ повідомляє в справі вискринінгованих або зовсім не скринінгованих, що Головна Квартира Американських Збройних Сил у Франкфурті н/М повідомила нас, що поданих апелій чи ревізій або подаль у справі поновлення прав ДП більше розглядати не буде, бо комитетним в цій справі є виключно НК-ІРО. Це стоється теж до апеліційних листів, поданих до Вад Гельм, Гайдельберг і т. д. Тому треба вносити індивідуаль-

но апеліції до Контрольцентру того району, в якому згадану особу вискринінговано. Якщо це було вельожає, то юридична секція відділу правної охорони у Франкфурті н/М через Головну Квартиру Американських Збройних Сил вказав, куди треба вносити апеліції.

ПС. Стверджено також, що особам, що сами приїхали до Німеччини, статут ДП не буде перешкодою під час вайду на працю до інших країн.

Повідомлення

До всіх Повітових і Таборових Переселенчих Управ.

У зв'язку з приїздом до Німеччини постійного представника Об'єднаного Українського Американського Допомогового Комітету в Філадельфії просимо всіх українців, що мешкають в таборах і приватно і мають на руках афідавіти або перміти до США або Канади, негайно

подати до Повітових і Таборових Переселенчих Управ такі дані ім'я і прізвище, коли, де і від кого одержано афідавіт чи перміт, кому виданий, місце замешкання в Американській зоні, в якій установі зареєстрований афідавіт чи перміт, де і коли внесені апеліції.

Відомості ці потрібні для прискорення вайду до США і Канади. Просимо Повітові і Таборові Управи докладніше повідомити всіх українців, а згадані вище дані негайно переслати до Центральної Переселенчої Управи в Мюнхені. Справа влада і просимо не відкладати, бо це шкідливо впливатиме афідавітам і пермітам.

Центральна Поповітовича Управа.

Переділачуєте,

читайте

і поширюйте

„Українські Вісті“

Хіба така наша доба?

Не спонусили

В історії народу кожна доба має своїх представників і в мистецтві, і в літературі, і в музиці, і в архітектурі, які цю добу утворюють такою, якою вона виявила себе.

Період — поруч себе має Сократа, Філія, Полінійота. Про них свідочить Павзаний дивас. Август — має Вергілія, Горатія, Овідія, Проперція, Тібулл. Початок християнства має „credo quia absurdum“ Тертуліана. Середньовіччя має Альберта Великого, має Тому з Аквіно з його знаменитим „Summa theologiae“. Ренесанс має свого передвісника Якопоне з Голі, за яким проходить вибух: Данте, Джіотто, Петрарка, а золота доба з Лоренцо Шляхетним, Юлієм II має гігантів — Леонардо да Вінчі, Мікель Анджело, Браманте. Багатство й потуга Веллесті стаять на вершці з Паолом Веронезе і Якопо Робусті...

Найкращі і нам найближчі приклади у нас: книжка доба — св. Софія, св. Дмитро з Алісієм, Слово о Полку Ігореві, козацька доба — епос думи, а козацький барокко, наш ренесанс, наш ілюмінізм — це І. Мазепа, врешті — наше проквієння з Лесею Українкою, — яка й до сьогодні своїми національно-суспільними ідеями запалює нас. І могутній зрив — 1917/1920 — з Ю. Нарбуттом, з В. Кравченським, із П. Тичиною, які часто і ясно промовляли до нас „Золотам Гомою“ і „Соняшними Кларнетами“. Врешті — ренесанс двадцятих років цього століття: М. Бойчук, М. Зеров, А. Петрицький, Лисевський, М. Хвильовий, Ю. Яновський і ін.

Вистачає цих дуже фрагментарних прикладів, щоб зрозуміти, що маститі, літератори, музиканти й архітекти так справді, утворюючи своїми творами добу, в якій живуть, передають нашамкам її правдиве обличчя.

Остання війна 1939-45 була такою, біля сказавши, жахливих розмірів, що в її обличчі притримались не тільки Берези Картузькі з Костяками Бернацькими, а і Соловйи і Котласи приміркою. Була це доба — і с — не тільки воччів, але, як ми залюбили і слушно додасмо, хитрої воччівці. Ця доба не має у собі аж нічого з сентиментальної овецьки чи з сляняного осяла, щоб її символізувати.

Проте, пригадувайтесь над ви-

смілами, осягами творчості наших духовних представників літератури, мистецтва цієї доби — хто з них виявив цю жорстоку, нашу добу такою, якою вона була і є? Де ж ті Бальзак, Діккенс, Доле, Кінлінг, Манзлові, Ролени, Сезанн, Лесі Українки, Ю. Яновські, М. Куліші? Невже два камені тоталітарних жорен стерли, разом із мільйонами наших людей, і найкращих, найталановитіших, найживіших синів і дошок нашої землі, які були б зуміли передати нам і нашамкам цю добу хитрої воччівці?!

Найплодотворіший із наших сучасних письменників Ю. Косач написав драму „Ворог“, яку виставляє тепер театр В. Блавацького, у його ж, Блавацького, постанові. Дія драми відбувається у Львові, 1943 року. І заголовок, а ще більше — час дії зацікавлює вас, сподіваєсь чогось сильного. Не зважаючи на те, що тло драми — бій богів і гігантів, правдива макромасштабна, коли світ в основах затримав і розламався — і пропасть росте! — та ви, проте, наставляєтеся на скромніші вимоги до автора. Не хочете — ні А. Стріндберга, ні Г. Ібсена, ні О. Островського, ні Л. Піранделло, ні Л. Українку, — всі вони, крім останньої, за нами: ви хочете хоча б копію 1943 року.

Цете на прем'єру. Понад дві години терпеливо вслухастесь, приглядаєтесь ходові драми. Її тло — лише фрагментарно бачимо його: проблема — коли тріщить світ, коли „надлюдина“ горючить мільйони „увтерменшів“, тоді шукання „ворога“ стає імпотентною, інтелігентською, дрібномішанською п'яркою; ідея — словесна еквілібрістика, ливоскопство, метнування, гра блискучими шпагами павичків. А як ідея і з'являється на сцені (Леонід, Оля) то лише проблемом метеора. Типи: Орест Туга, письменник, на якого дивиться вся Україна, який має друзів і зв'язки в усіх столицях Європи; Асмут — німець, друг Туги з років студій, він поет, малює, живий, певний себе і свого світогляду, тепер — воєк. Перший тип: важкий, неповороткий, неукладний, характер слабкий — Достоевський, Купрін —, християнська мораль, про яку висловлюється хитливо, певний своїх ідей, його пишуть і ламає, робить

його духовним петигюю. Другий тип: Асмут — імпульсивний, гривий, цинік, спосю сатанніською ідеєю зводять Ореста з українського шляху. Інші типи — Лева, подруга Ореста, шкільно цікава, забрихана сама перед собою, іншими словами — В. Винниченко вже давно й краще цю проблему по-спосю розв'язав: „чесна з собою“; а при „ритуванні“ Ореста, у собі „ховаючи“ ворога, і вона користас. Найвірніше і найінтимніше схоплює редактор Коржик — спекулянт і патріот, боягуз і балакує, обережний як кіт

Від редакції

Редакція просить усіх дописувачів, які надсилають до часопису матеріали, друковані на машинці, щоб вони їх друкували обов'язково через два інтервали. Це уможливить нам заощадити час і працю потрібні на повторний передрук РЕДАКЦІЯ „УВ“.

і все знає, словом — тип нашої доби. Леонід і Оля це лише пласкі впривки з 1943 р., а не цілі, повні типи сучасної доби. „Ворог“ — тло, проблема, ідея — не прикрі дрібномішанство, блиск доби до — 1917 просвітництва, а не вашої доби хитрої воччівці. Це софістичування, це бризанна інтелігентність, взагалі, ціла ця драма — це зручна, самозакохана інтелігентщина: мікромація чи, там, сло-вомація. Нашої доби, української, ця драма, крім спекулянта Коржика і Асмута, не передала.

Коли в архітектурі забагато піластрів, у малярстві забагато кольорів, у літературі забагато слів — пропала ясність і захоплення, чіткість і простота, вираз і краса. Пропало мистецтво!

Можливо, що Ю. Косач і не ставив собі за мету: дати нашу, українську, добу у „Ворозі“? Так навіщо ж тоді давати такого недотепу, неоклепу за нашого героя, а всю силу характеру вклатати в сатанніський тип „юберменша“?

Передати нашу добу — треба мати основу віри в неї. Для кого, як каже один соціолог, і Євангеліє і Декамерон мають одну вартість, той нашої доби не передасть.

М. Островерха.

Ю. ДИВНИЧ

Українська революція в світлі нашої громадсько-політичної думки

За несподівано-хаотичним станом нашої громадсько-політичної думки та під постійним тиском окупаційного терору й агітації український народ і навіть його культурно-політичний авангард втрачає раз-у-раз почуття своєї національної біографії. Липицький це лихо назвав втратою національної пам'яті. Страшні невдачі останніх десятиріч викликають серед деяких шарів обурення і гнів, негативне ставлення до Української Революції 1917 р. Ми виражаємо ці явища зворотною стороною зневаги і почуття власного безсилля тих шарів, що культивують цю негатию, яка є продуктом шапконого нерозуміння нашого історичного процесу і свідомством недовірливості нашої національної думки і громадсько-політичної думки.

Новий світовий парадокс! Незалежної української влади (наша еміграція, насамперед) точнісінько так само приречені і затримані березневою революцією 1917 р., як і більшовики. Ця остання легко зрозуміти. Їхні життєві інтереси пов'язані з собою

криваву війну проти сил, що народилися на світ у березні 1917 р. Війну проти сил, що повалили Російську монархістичну імперію і що борються тепер проти її більшовицької реконструкції й вібудови. Але що можна сказати про нас — „свідомих українців“?

Тринадцятиріччя початку Української Революції 1917 р. ніхто в нас не святкує, а наша преса або зовсім замовчала Великий Ювілей, або борюється тепер проти її більшовицької реконструкції й вібудови. Але що можна сказати про нас — „свідомих українців“?

„Українська Тривбуна“, відбиваючи думку ОУН(Б) і гетьманців, відзначила річницю статтю С. Подольця „Що неволі („У. Т.“ за 19 і 23 лютого 1947 р.). З цієї статті виходить, що 1917 р. є найбільше безглуздя в нашій історії момент. Автор бачить це безглуздя в соціальних рухах Української Революції. Кількома вербозапліканнями цифрами він хоче довести, що нічого соціального гноблення в колоніальній Україні за царату не було, а класова боротьба — не тільки більше-

вицька інтрига на Україні. Врешті від статті С. Подольця таке, що Українська Революція зробила страшну помилку, розваливши російську царську імперію та її соціально-економічні пімурки. Це, до речі, цілком збігається з думками того ще досить численого на Україні і в еміграції прошарку малоросів — свідомих прихильників підковитої реставрації Царської Російської Імперії, а також і малоросів типу Мануїльського.

Інакше дивляться на цю справу сьогодні соціалісти. Вони визнають Українську Революцію за переломний факт в історії України, але не можуть належно зрозуміти її природу того факту, її причини його трагічного епілогу. На їхню думку Українська Революція закінчилася невдало через несприятливі міжнародні обставини, через невідомість та неорганізованість народних мас, через недостатню підготовленість провідників, через слабкість російської демократії перед більшовизмом і т. ін. (П. Феденко — „Ріковини самостійності і соборності“, часопис „Наше життя“ за 22. 1. 1947 р.; неволова того часопису за 2. 3. 1947 р.; І. Мазепа — „Підстави нашого відродження“, Ви-во „Прометей“, 1946 р. ст. 175-178). І. Мазепа розкриває ширше цього роду хіа думок, суть якого полягає в тому, щоб знати з

У різних містах Франції є наші люди. Я більше знаю Санс. Кілька фабрик і рілляча околиця. Наші люди, що приїхали сюди з Галичини на заробітки ще перед війною, працюють переважно на ріллі. Є кілька осіб і з В. України. Світогляд різні. Перед війною було дві організації: Філія Укр. Громади у Франції та „Просвіта“ Народного Союзу. Члени останнього називали себе націоналістами й боролися всієїх то мав іншу думку та не користали їхнім „вожням“. Комуністів перед війною майже не було. Тепер стада загладати, бо 2-3 особи вибрали паспорт, щоб вертатися додому, в Галичину. Тому приїзять сюди делегати від „Укр. Національного Фронту“, який склався тепер з комуністів і в дійсності є фронтом російським, бо найбільше дбає, щоб Україна не одірвалася від Росії. На зборах делегати комуністів заявляють, що совєтський народ не хоче війни, але англо-американські капіталісти женуть до неї. Черчіль і Трумен збираються кидати атомову бомбу на Київ. Голос слухачів поправляють: „На Москву, на Москву! Вона того за-служила“. Делегат запевняє, що бомби падуть, на Київ, і Київ відповість на них десертницею. Тому всім українцям треба вертатися „на роліну“. З залі запит: „Щоб нас знищити? Де Скрипник, Хвильовий, Любченко, Затонський та інші українські комуністи? Делегат пояснює, що то всі були зрадники партії, а тому дістали свою кару. На це відповів член Укр. Громади П. Чепіга:

„Назвіть таку державу в світі, окрім Совєтів, щоб захочувала людей вертати додому? Тож кожна людина хотіла б бути вдома, якби там можна було жити. Близько двох мільйонів французів було в німецькому полоні та на праці. І ніхто їх не запрошував вертатися. Самі вернулися, хоч тут капіталістичний режим. Та й за війни не тікали додому. Чому ж українці та інші народи, підбиті Росією, не хочуть вертатися, а волюють нужденне життя і смерть на чужині? Зробіть в Україні правдиву демократію, свободу, віддайте Україну укр. народові, отому самому, що гине на праці по колгоспах — і люди самі вернуться і будуть працювати для добра своєї народоправної держави.“

Чому то так, що комуністи бажать тільки московської держави? Чому укр. народ не має права будувати свою, як інші народи? Чому укр. делегат Мануїльський хлопчється на міжнародних з'їздах про Грецію та Індонезію, а не про Україну?

Комуністи тепер за демократію (на словах), а на ділі, як і перед війною дбають тільки про диктатуру Москви.

Делегат пояснив, що повернувшись додому, можна й не бути комуністом, бо на сто вісімдесят мільйонів населення тільки 5 мільйонів комуністів. Якщо так, то яка ж там демократія, коли 5 мільйонів силою керують 175 мільйонами?

Одного разу делегатом з Парижу був професор із Львова. Так казали. Чому ж він так кепсько говорить по-українськи і має повен рот московських слів? Так швидко Львів забув українську мову? Але комуністичні часописи пишуть, що там багато українських шкіл, театрів та музеїв. Чи склали українську мову в музей? Чи може цей професор родитися в Москві, а приїхав до Львова тільки міністерувати „рутеннями“? Приїхав до Франції закликати українців вертатися, бо Росія потребує „гарматного м'яса“ для третьої війни. Я ладею вертатися, але із скорострілом в руках.“

Не треба, мабуть, пояснювати, що після цього запросили совєтських професорів кожного успіху не мали, а ті, що раніш хотіли вертатися, почали чухати потилиці. Так воно й по всій Франції.

П. Ч. Громадівець
(За часоп. „Укр. Гром. Пора“ ч. 31)

Конференція садівничої

Нещодавно в Цуффенгаузені (Штутгарт) з ініціативи ОПУЕ відбулася конференція вихователів українських дитячих садків у Бюртембергі та Гессені. Брали участь 17 осіб. Одночасно учасники конференції прослухали курс лекцій на теми організації праці в дитячих садках та виховання дитини. Курсе прочитала п. Гавриш. Адміністрація табору добре заопікувалася учасниками конференції, що тривала чотири дні.

В.

капітал, або на російську демократію чи російську буржуазію і навіть на російського царя. Мазепа і Феденко, сучасні гетьманці і Мануїльський мають, як це не дивно і не дико, одну спільну рису. У всіх них центр світу — не на Україні. Генератор творчості і визначальної енергії вони бачать в міжнародній обстановці, в російській демократії, в російській комунізмі, в російській монархії, де хочете, але не на Україні. Колосальна невіра в себе, самовідчуження. Має згоди з Мазепою, що вікове рабство дало себе визнаки. Але не через маси, а через провід і отаке його сталення до життя.

Українські маси ввійшли на арену в 1917 р. з колосальною власною енергією. Найбільше чузо 1917 р. в тому, що ця негетемська маса виявила тенденцію обертається навколо українського соція, навколо власної осі, а не чузо. Провід цього не чекав, чим був заскоченний, бо, може, він лише і не почував з собою, ні в масах того свого самовистарчального українського соція. На відміну від сучасних гетьманців, Липицький це прекрасно розумів. Він говорить про страшну силу стихійного хвиля українських мас, казав про її доосередню українську тенденцію. Але він говорить і про центр, про свою вісь, яка є шире інше, не тільки

„Привіт рідній землі“

21-го вересня ц. р. в Бад-Верісгофені з ініціативи Українського Комітету та доручення орг. відділу ШУЕ створено організаційний комітет з представників народної школи, гімназії і дитячого салка, Пласту, і спортивного Т-ва „Сокол“ для проведення дня фізичної культури під гаслом „Привіт рідній землі!“ У цьому дні участь взяли учні народної школи, гімназії, Пласту, м.с.с.с. Т-во „Сокол“ і спортивне Т-во „Довбуш“ з Фрайману. Сама імпреза відбувалася на спортовому майдані Т-ва „Сокол“ поблизу „Парк-Готелю“.

Спочатку була збірка всіх учасників в кількості 95 осіб; звіт перед головою комітету і представниками організації відкрито коротким словом д-ра Перегінця, потім піднесено національний прапор і відбулася дефіляда учасників. Всіля за ним на спортовому майдані розташовувалася пластуницькі табір, і в супроводі пісень розпочинаються фізкультурні вправи дівчат, зокрема у формі тризуба до слів „Боже великий“. Пізніше „Аркан“ дітей народної школи, в'язавка тагілок та інш. Виступами дівчат керувала п. Павлишина.

До програми, виконаної хлопцями, входили такі точки: а) „Аркан-за-

порожень“ з шаблями, б) трійкові весі, в) дві великих весі з написом „Привіт рідній землі“. Виступами хлопців керував пластун Ю. Коритко.

Чергова точка — відбиванка дружини „Сокола“ і „Довбуша“ із Фрайману. Гра жива, в піднесеному темпі, навіть завзята. „Довбуш“ виявив більшу зграйність і дисциплінованість, що забезпечило йому по напруженому змаганні корисний вислід: (2:1).

На закінчення офіційної частини пластуни при загальній збірці зняли шатра і спушено національний прапор.

Пополудні о 3-ій годині почалися товариські футбольні змагання між дружинами „Сокола“ і „Довбуша“. Не зважаючи на те, що в „Соколі“ грали брати Гарасимів з „Лева“ і змагу п. Попов, технічна зграйність і витривалість дружини „Довбуша“ (що, до речі, виступала в послабленому складі) не дозволила на високій виграді „Сокола“. Вислід — 1:0. Програма відбувалася у всіх точках справию, без будь-яких зривів і ускладнень, в приписаному часі. Загальний провід обіймав проф. А. Антонович.

МІСЦЕВИЙ.

Повідомлення

Повідомімо тим, що Ш. назвич, з'їзд об'єднаних працівників дитячої літератури ім. Леоніда Глібова, відбувся дня 12 (і св. 13) жовтня 1947. в Ангсбурзі, в таборі „Соняне Касерне“ з такою програмою:

I

- 1. Відкриття. 2. „Наші національно-педагогічні завдання на еміграції і ролі дитячої літератури“ — доповідь проф. Г. Ващенка. 3. „Українська дитяча енциклопедія“ — доповідь ред. Ю. Тищенко. 4. „Мова в дитячій літературі“ — доповідь проф. В. Чаплевка. 5. Дискусія і резолюція.

II

- 6. Справоздання управи і провірної комісії. 7. Вибір нової управи. 8. Внески, запити, закриття. Початок з'їзду о год. 10. Участь для печелів тижня за запрошенням.

У II частині з'їзду беруть участь тільки члени Нічліг у таборовому готелі. Сухий харч прохасмо взяти з собою.

Управа ОПДЛ

Богословсько-Педагогічна Академія У.А.П.П. в Мюнхені оголошує новий прийом студентів на 1947-48 навчальний рік на Богословській і Педагогічній факультетах. Приймаються особи обох статей з закінченою середньою освітою. Початок навчання 6 жовтня.

Прохання з документами (свідчення про освіту, про народження, про стан здоров'я і рекомендація від місцевого пароха) подавати до Канцелярії Академії: Мюнхен, Дахауєрштрассе, 9/1.

РЕКТОРАТ

Жертвуйте на „КОДУС“ і „Український Науковий Фонд“

10-ого жовтня починається призначений ШУЕ річний збір коштів на стипендіальний фонд „Комісії Допомоги Українському Студентству“ (КОДУС) і на „Український Науковий Фонд“ при ШУЕ. Звертаємо на не увагу нашого громадянства й дуже просимо використати останній час на покінчення збірок по таборах та на влаштування окремих імпрез на ждані цілі.

Виправлення помилки

У книжці „Я був на „Родінє““ Олексія Андрицька на 4 сторінці слід читати „в Меране“, замість „в Шеране.“

АВТОР.

Р О З Ш У К И

— Аватоль Сидор розшукує свою рідну сестру Толю та Лду Бреданівну, Толю Півневу. Адрес: оед. „Укр. Вісти“, Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

— Глаголь Павло відгукується для брата Петра на „Українській Вісті“

— Рідні, близькі і знайомі відповісти на адресу „Української Вісті“ для ВОЗНІКА Михайла

— Рідні і знайомі, відгукніться на адресу „Української Вісті“ для Ващенко Дусі.

— Мартиненко Аркадій — відгукніться на „Українській Вісті“ для Хоменка Анатолія

— Павленко Іван — відгукніться на „Українській Вісті“ для Лепченка.

— Рідні і знайомі пошукує Жованик П. писати на „УВ“.

— Сива Кочергу Івана розшукує Кочерга Дмитро. Писати на „Українській Вісті“.

— Діаго Гришка, Діаго Пимона, Харківського Василья і Жигоря Нестора розшукує Ніна Ліза. Göttingen, Westkaserne 22.

— Остапа і знайомих пошукує Гринишин Іван. Regensburg, Ganghofersiedlung, Immeimannstr. 6.

— Хто знає про долю Дмитрія Гришка та Тучкова Михайла, востаннє був у Кришині, а також Кішка Сергія, Гринька Михайла, Кузьма Павла та Весель Валду Петрівну, перебували в Гамбурзі — писати на „Українській Вісті“.

— Рідних та знайомих розшукує Марта Мангаєва. Passau, Sedanstr. 42.

— Кревних розшукує Стефанія Стабах з Шкорпелів з Львова (Філіпівка). Ettlingen bei Karlsruhe, DR-Lager, Block 2, Zimmer 202.

— Рідні та знайомі, відгукніться! — Скаліш, Friedrichshafen, Flakkaserne.

— Дочку Немкович Тамару розшукують батьки. Зголошуватись до адміністрації „Українських Вістей“.

Шворупів, щоб довідатись про Зубчаків, розшукує Олійник Володимир і Варвара. Olfnyuk W., Bad Wörlshofen, Eich.

— Далеско Маріо з села Ядівка повіту Тгуяч. Стависьвішья. Писати на „Українській Вісті“.

— Далеско Тетяну пошукує Оларка Бесараб-Романенко, табір „Lysaenko“, Hannover, Möckernstraße 21.

— Рідних та знайомих з Харківщини — Межиринської Михола, München-Ereimann, Funkenkaserne, Bl. 13a.

— Брата Олексія Степанка, нар. 1921 р. в с. Хотиньськ, востаннє працював у Лейбніці — сестра Анжа Чирка, DR. Lager Sengwarden b. Wilhelmshafen. D.P.A. C.S. 69, B.A.O.R.

— Сива Юра Звізаренка, востаннє був у Мюнхені в сапеті — батько Юра Звізаренко, DR. Lager Sengwarden bei Wilhelmshafen. D.P.A. C.S. 69, B.A.O.R.

— Брата Михайла Дашько, востаннє був у Саксонії — сестра Розалія Дранчук, DR. Lager Sengwarden bei Wilhelmshafen. D.P.A. C.S. 69, B.A.O.R.

— Сестру Наталю Охрименчу з синам Олександром — брат Олекса. Писати на „Українській Вісті“

— Племянника Ісаака Волосова, нар. 1928 р. у Вітебську — тітка Пелагій Рашинська, Ellwangen, Kreis Aalen, Bl. 1, Zim. 257.

— Сива Івана Федоровича Труса, нар. 1923 р. Трус Дар'я, Ellwangen, Kreis Aalen, Bl. 1, Zim. 179.

— Михайла Остафійчука, Ніколая і Варвари з с. Потіччя в Сивитині відгукніть на адресу Шумка Васіля, J.R.O. ARRA, Team 1066 Base Labor Comp, Schleissheim

— Багачюка Р. Хома Ігора і приятелів з Тернополя — Пальчус Володимир, Schernburn II, 53 Pov. Sandbada Camp, Brayloul-Selby Yorkshire, Great Britain.

— Рідних і знайомих і з села Камінка Мала, пов. Коломия — Остафійчук Михайло номер 362, Straubing, Außere Passauerstraße 26.

— Батька Гаврила Пригоду. Хто знає дещо про нього, прошу зголошуватись. Гордія Скубія та інших знайомих пошукує (сестра Пригода, U.M.C.A., agr. Kostel Letterston, Pemb, England.

ДО НАШИХ ЗАМОВЦІВ

Подасмо таксу оплати за надрукування оголошень в нашому часописі: 1 стор. — 600 НМ, 1/2 стор. — 350 НМ, 1/4 стор. — 200 НМ, 1/8 стор. — 100 НМ, 1/16 стор. — 50 НМ, 1/32 стор. — 25 НМ. В тексті — 100%, надписки.

РОЗШУКИ — 50 пфеніг. за кожне окреме слово.

Належну суму слід відсилати разом з текстом оголошення.

Без попередньої оплати — оголошень друкувати не будемо.

Адміністрація.

Часопис «УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ» виходить ДВІЧІ НА ТИЖДЕНЬ у середу і суботу Праймється переказати:

На 1 місяць — 8 НМ

— 3 — 24 НМ

(Ціна окремого числа 1 НМ.)

Організуйте групову переказку та зголошуйтеся для кольорату. — Кольортераж книжки 20%. — У справах переказки, окражування часопису, зміни адреси тощо — звертатися ледстома і особисто до Адміністрації «Ukrainiski Wisti»

Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

Видавничка Спілка „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“ РЕДАГУЄ КОЛЕПІЯ

(екон. редактор іа. БАГРИНИЙ)

Реклація застерігає за собою право скорочувати дописи, а з правду повнозначна дописи відсилає лише в особливих випадках. — Дописи і листи в редакції редакційна адресувати не окрема редакція, а Редакція

Redaktion «Ukrainiski Wisti» Neu-Ulm, Ludwigstraße 10

Ректорія приймаєть особисто а тараті складу табори Н. Ульму — Камка «Лі» № 8-12 год. щоденно, кром суботи

Authorized by Information Control Division

Druck: — Ukrainische Zeitung Neu-Ulm — Ludwigstraße 10

Лист владика Сильвестра

Очікувана більше року праця: «Черковські устрій в Україні, нарешті вийшла з друку опе тільки влітку поточного року в видавництві Нового Ульму. З технічних причин сталися помилки в книжці, які треба виправити перед читачами. Дещо з останньої авторської коректури внесено на диск „Помічені помилки“, а до того треба додати ще такі:

Table with 3 columns: ст. рядок, надрук, треба читати. It lists various corrections for the 'Letters of Silvester' section.

Не відзначено також, що не вже третє видання цієї книжки: 1-е видання надруковано в Варшаві 1944 р., але через ралтове повстання замінювалося в Варшаві; 2-е видання вийшло

в ч. 5 Українського Суходолового Інституту 1945 р. (на правах рукопису); 3-є видання в Новому Ульмі позначене 1946 р.

У Всеукраїнському релігійному Збірнику ч. 1 за 1947 р. (Укр. Суход. 1-14) змінено рецензію д-ра Т. Олесевича з мапою. Вітаючи добрий початок, запрошуємо авторів, зацікавлених національним будівництвом, висловити через пресу чи безпосередньо надіслати мені свої зауваження й думки. Найясне зауваження чи спостереження буде використано при організації релігійно-морального життя в Україні.

† Єпископ Сильвестер.

Адреса для кореспонденції:

Реклація „Укр. Вістей“: Neu-Ulm, Ludwigstrasse 10. або: Augsburg-Somme-Kaserne, UWAN — Museum, Bl. IV/19.

Українська революція в світлі нашої громадсько-політичної думки

(Закінчення з 5-ої сторінки)

різних авторів теж не дають обгрунтованого синтетичного образу великої епохи і напрямку її дальшого розвитку. Наша історична думка, отже, ще й досі не визволила ідеї Української Революції із зловонного туману мітичної „загальноєвропейської революції“ (термін Вишнєвського) і ще більш мітичної „східно-європейської революції“ (термін В. Кучабського). Кучабський у своїй товсті розвив „Die Westukraine im Kampfe mit Polen und dem Bolschewismus in den Jahren 1918-1923, Berlin, 1934 — вважає Українську Революцію частиною того н-би авіського бунту, що охопив Східно-Європу. Автор з радістю відкреслює відірваність і неперичетність Західної України до духу 1917-23 рр. на Великій Україні. На жаль, погляди Кучабського були (а може і є) панівними в найширших колах інтелектуально-української інтелігенції.

В.Липинський, не зважаючи на свої консервативні позиції ідеолога українського монархізму, може найглибше відчути і зрозуміти геніяльну „страшну силу стихійного соціально-хотинь“ українських мас 1917 р. Це хотиня кладе він в основу державного відродження України, глибоко й широко ставлячи проблему раціональної організації цього хотиня. Надзвичайно гостро і влучно критикує В. Липинський духову природу й конструктивну ілюзію в Революції нашої революційно-демократичної інтелігенції, що зросла на драгомашинських і марксистських світоглядах. Але й визнає, що також і українська шляхта вперше в своїй масі вступила у фазу свого національного відродження лише 1917 р. Окреслені Липинським великі помилки обох гетьманських кабінетів в 1918 р. пояснюються тим, що гетьманські й шляхетські кола ще не встигли у своєму національному відродженні розірвати пулопину, яка в'язала їх із старою Московією і Польщею та їх соціально-економічною і політичною організацією.

Сама соціалістична і демократична інтелігенція, відривальна за політику Центральної Ради і УНР, спярала й досі спирає всю владу за невідомі „національну несвідомість“ українських мас, зовсім даремно ви-

правдовуючи свій і соціальний і соціалістичний радикалізм тим, що настрої мас був такі, що „з класами недемократичними і несоціалістичними не можна було показатись між люди“ (І. Мазепа. „Підстави нашого відродження“ В-во „Прометей“, 1946, ст. 161).

Ліва частина емігрантських соціалістів (як от Вишнєвченко, Шаповал) обвинувачують знов правих соціалістів, що вони не випередили більшовиків заснуванням на Україні своєї української радянської влади. Недавні розгрома українських ідейних комуністів з КП(б)У — дав найкращу відповідь шим „змагунам“ проти Москви на її ж такі більшовицьких рейках.

Зовсім інше сприймання 1917 р. витворилось у передовій частині молодих уже пісоветських українських поколінь. Вони добре відчули відсталість і глибоку духову та психологічну незрілість української шляхти і буржуазії перед лицем великих подій 1917 року. Подібно до Липинського, назвичайно високо цінують колосальну стихійну есперію („хотиня“) українських мас, виявлену в революції, бо вони самі є силами пробудження, енергії, „хотиня“ тих мас. 1917-ий рік для них — універсальне джерело українського відродження. Страшна іскрити панування більшовицької Москви на Україні не тільки не витворили в них відради до Української Революції, до 1917-го року, а навпаки, допомогли їм впасти (а почата і усвідомити) окремих характер і цілі Української Револю-

ції. Тому обтяжених помилками провідників цієї революції (від Вишнєвченка і Грушевського до Петлюри і Скоропадського) слушно вважають за героїв, за наш національний капітал. Одночасно усвідомлюється (на власній шкурі) їх помилки і чітко виписується доконечність самостійної культури, яка проишчала б у всі проблеми українського життя, охоплювала б усі шари його суспільства. Зокрема робітничє питання і дерусифікація пролетаріяту, взаємини соціальних клас, проблеми економіки, освіти, кадрів і т. ін. знаходять таке глибоке зрозуміння, як ніколи раніш у нашій духовості. З цього погляду критикується аполітично-народницький, космополітично-драгомашинський і малорусько-радянський період, як просвітницько-епопеїчний залежницький, провінційний, органічно несамостійний. 1917-ий рік шдрубал корінь психологічного проишнцїалізму, і з нього взяла Україна старт на шляху, що біжить „у майбутнє за батряними кіньми нашої геніяльної революції“ (М. Хвилювий) і що на зміну заламаного на півдорозі європейського ренесансу несе зародки нового універсального відродження.

Одначе, як слід задокументувати і реалізувати себе цей „пісоветський“ світогляд не міг. Його скоро помітили і шільно закляли йому рота. Не тільки архиви, а навіть те, що випадково проскоичило до друку, сьогодні нам недоступне. Тим то в історії нашої громадської думки і культури цей „вишнєвський“ період сьогодні не діє, він н-би відсутній, навіть ууг на еміграції.